บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (MSE) ของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในสมการเชิงเส้นพหุของทั้ง 5 วิธี เมื่อข้อมูลมีค่าผิดปกติ โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยด้วยวิธีการ 5 วิธี คือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method : OLS) วิธีตัวประมาณ M (M-Estimator Method) และวิธีตัวประมาณ Bounded-Influence (Bounded-Influence Estimator Method : BI Estimator Method) เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber และของ Tukey และวิธีการใดที่ให้ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (MSE) น้อยกว่าจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมากกว่า

ผลสรุปการวิจัย

ผลสรุปจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (MSE) ของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในสมการถดถอยเชิงเส้นด้วย วิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber และของ Tukey ภายใต้สถานการณ์ที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในกรณีต่าง ๆ ซึ่งจำแนกตามชนิดของตัวแปรที่เกิดค่าผิดปกติและตามตำแหน่งของการเกิดค่าผิดปกติ มีดังนี้

1. **กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรตาม**

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ที่อัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 วิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีค่า MSE ใกล้เคียงกัน และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีค่า MSE ใกล้เคียงกันและต่ำกว่าวิธีอื่น

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 10 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ที่อัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE)

เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีค่า MSE ใกล้เคียงกันและต่ำที่สุด และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำที่สุด

2. กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2.1 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรตาม

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ของทุกระดับค่าผิดปกติและทุกอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 (VX1 และ PX1) และมีอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไป วิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber มีค่า MSE ใกล้เคียงกันและต่ำที่สุด และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ต่ำที่สุด

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 10 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ของทุกระดับค่าผิดปกติและทุกอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 (VX1 และ PX1) และมีอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ต่ำที่สุด และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำที่สุด

2.2 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_2 และตัวแปรตาม

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ของทุกระดับค่าผิดปกติและทุกอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_2 (VX2 และ PX2) และมีอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไป วิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีค่า MSE ใกล้เคียงกัน และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ต่ำที่สุด

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 10 ผลสรุปโดยทั่วไปคล้ายกับกรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรตาม ยกเว้นที่อัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 พบว่า วิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีค่า MSE ใกล้เคียงกันและต่ำกว่าวิธีอื่น

2.3 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_1 ตัวแปรอิสระ x_2 และตัวแปรตาม

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ของทุกระดับค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรอิสระ x_2 (VX1 และ VX2) และทุกอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรอิสระ x_2 (PX1 และ PX2) และมีอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไปวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และวิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ใกล้เคียงกันและต่ำที่สุด และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ต่ำที่สุด

เมื่อความคลาดเคลื่อน (ε) มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 10 สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง ในสถานการณ์ของทุกระดับค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรอิสระ x_2 (VX1 และ VX2) และทุกอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรอิสระ x_2 (PX1 และ PX2) และมีอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เท่ากับ 0.01 โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M มีค่า MSE ต่ำที่สุด และเมื่อเพิ่มอัตราส่วนปลอมปนของ ε (PE) เป็น 0.05 และ 0.10 โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำที่สุด

3. กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

3.1 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_1 และตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

3.2 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_2 และตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

3.3 กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ x_1 หรือตัวแปรอิสระ x_2 และตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

ผลสรุปของทั้ง 3 กรณี คือ สำหรับทุกขนาดตัวอย่าง เมื่อความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน (ε) ที่เกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระ ผิดปกติมีค่าเท่ากับ 9 โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber มีค่า MSE ต่ำที่สุด และเมื่อความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน (ε) ที่เกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระ ผิดปกติ มีค่าเท่ากับ 100 โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำที่สุด

ค่า MSE ของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของทุกวิธีมีแนวโน้มลดลงด้วยอัตราที่ลดลง เมื่อขนาดตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น และโดยทั่วไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่คงที่ เมื่ออัตราส่วนปลอมปนของความคลาดเคลื่อนมีค่าเพิ่มขึ้น

โดยทั่วไปค่า MSE ของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของวิธีกำลังสองน้อยที่สุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่คงที่ ส่วนค่า MSE ของวิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ BI มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วยอัตราที่ลดลง เมื่อสเกลแฟคเตอร์และความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีค่าเพิ่มขึ้น

จากการสรุปผลการวิจัยข้างต้น เพื่อความสะดวกในการพิจารณาเลือกวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่เกิดค่าผิดปกติในกรณีต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการสรุปไว้ในตารางที่ 5.1

ตารางที่ ๖.1 (ต่อ)

3. ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

ข้อมูลของตัวแปรอิสระ	ความแปรปรวนของ ε ที่เกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระผิดปกติ	
	9	100
1. ตัวแปรอิสระ x_1 มีค่าผิดปกติ VX1 = ปานกลาง, รุนแรง PX1 = 0.05, 0.10	BI-H	BI-T
2. ตัวแปรอิสระ x_2 มีค่าผิดปกติ VX2 = ปานกลาง, รุนแรง PX2 = 0.05, 0.10	BI-H	BI-T
3. ตัวแปรอิสระ x_1 มีค่าผิดปกติ VX1 = ปานกลาง, รุนแรง PX1 = 0.05, 0.10 และ ตัวแปรอิสระ x_2 มีค่าผิดปกติ VX2 = ปานกลาง, รุนแรง PX2 = 0.05, 0.10	BI-H	BI-T

หมายเหตุ OLS หมายถึง วิธีกำลังสองน้อยที่สุด

M-H หมายถึง วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber

M-T หมายถึง วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey

BI-H หมายถึง วิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber

BI-T หมายถึง วิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey

ε หมายถึง ความคลาดเคลื่อน

CN(PE,9) หมายถึง การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่มีอัตราส่วนการปลอมปนเท่ากับ PE และมีสเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3

CN(PE,100) หมายถึง การแจกแจงแบบปกติปลอมปน ที่มีอัตราส่วนการปลอมปนเท่ากับ PE และมีสเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 10

VX1 และ PX1 หมายถึง ระดับค่าผิดปกติและอัตราส่วนการเกิดค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_1

VX2 และ PX2 หมายถึง ระดับค่าผิดปกติและอัตราส่วนการเกิดค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ x_2

และสามารถสรุปผลโดยรวมได้ดังนี้

1. กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรตาม (ความคลาดเคลื่อน)

โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่น

เนื่องจาก วิธีตัวประมาณ M เป็น วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสำหรับกรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในตัวแปรตาม ซึ่งการที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในตัวแปรตามอาจเป็นผลมาจากการที่ค่าความคลาดเคลื่อนบางค่ามีค่าสูงมากหรือต่ำมากกว่าปกติ การแก้ไขของวิธีตัวประมาณ M คือ จะใช้หลักการลดอิทธิพลของค่าสังเกตที่มีค่าความคลาดเคลื่อนผิดปกติ โดยเงื่อนไขที่จะนำมาลดอิทธิพลของค่าผิดปกติจะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ความแกร่งหรือรูปแบบของฟังก์ชัน ψ และในที่นี้ใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber ซึ่งเหมาะสำหรับกรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติที่ไม่รุนแรงและเกณฑ์ความแกร่งของ Tukey ซึ่งเหมาะสำหรับกรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติที่รุนแรง

ดังนั้นเมื่อสเกลแฟคเตอร์มีค่าเพิ่มขึ้น จะมีผลให้วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำกว่าวิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสเกลแฟคเตอร์จะส่งผลให้ค่าความคลาดเคลื่อนบางค่ามีค่าผิดปกติที่รุนแรงมาก ส่วนกรณีที่ความคลาดเคลื่อนเกิดค่าผิดปกติที่ไม่รุนแรงและมีปริมาณน้อย (กรณีที่สเกลแฟคเตอร์เท่ากับ 3 และอัตราส่วนปลอมปนเท่ากับ 0.01) พบว่า โดยทั่วไปค่า MSE ของทั้ง 5 วิธี มีค่าใกล้เคียงกัน ในทางปฏิบัติควรเลือกใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นวิธีที่คำนวณง่าย และสะดวกเมื่อนำไปใช้อนุมานทางสถิติ และในกรณีที่วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber และของ Tukey มีค่า MSE ใกล้เคียงกัน ในทางปฏิบัติควรเลือกใช้วิธีตัวประมาณ M เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber เนื่องจากใช้จำนวนรอบของการลู่เข้า (Convergence) น้อยกว่า

2. กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

โดยทั่วไปวิธีตัวประมาณ M เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีอื่นและผลสรุปโดยทั่วไปคล้ายกับกรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรตาม (ความคลาดเคลื่อน)

เนื่องจากภายใต้สถานการณ์ที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ที่ผู้วิจัยจำลองขึ้นนั้น พบว่า ค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระอาจจะเป็นค่าผิดปกติที่ดี และโอกาสที่ค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระจะเป็นค่าผิดปกติที่ดีมีมาก ซึ่งจะช่วยให้สมการถดถอยเหมาะสมกับข้อมูลมากขึ้นและอาจทำให้ค่าประมาณมีความแม่นยำมากขึ้น

ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของระดับค่าผิดปกติและอัตราส่วนค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ จะส่งผลให้โดยทั่วไปค่า MSE ของเกือบทุกวิธีมีค่าลดลง ส่วนโอกาสที่ค่าผิดปกติของตัวแปรตามจะเกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระผิดปกติ (Outliers at High Leverage Points) มีน้อย ดังนั้นโอกาสที่ค่าผิดปกติของตัวแปรตามจะมีอิทธิพลต่อการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเช่นเดียวกับกรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติเฉพาะในตัวแปรตามจึงมีมาก และทำให้โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ BI ให้น้ำหนักแก่ค่าผิดปกติเหล่านี้ไม่เหมาะสม และให้ตัวประมาณที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าวิธีตัวประมาณ M

3. กรณีที่ข้อมูลเกิดค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ณ ตำแหน่งเดียวกัน

โดยทั่วไป วิธีตัวประมาณ BI เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

เนื่องจากโอกาสที่ค่าผิดปกติของตัวแปรตามจะเกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระผิดปกติ (Outliers at High Leverage Points) มีมาก และวิธีตัวประมาณ BI เป็นวิธีที่มีความแกร่งสำหรับกรณีที่ค่าผิดปกติของตัวแปรตามเกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าผิดปกติของตัวแปรอิสระ วิธีนี้จะทำการแก้ไขโดยใช้หลักการลดอิทธิพลของค่าผิดปกติ ซึ่งจะพิจารณาจากค่าผิดปกติของตัวแปรตามและของตัวแปรอิสระไปพร้อม ๆ กัน และเงื่อนไขของการลดอิทธิพลของค่าผิดปกติเหล่านี้จะใช้เกณฑ์ความแกร่งเช่นเดียวกับวิธีตัวประมาณ M ดังนั้นวิธีตัวประมาณ BI จะให้น้ำหนักแก่ค่าผิดปกติเหล่านี้อย่างเหมาะสมและให้ตัวประมาณค่าสัมประสิทธิการถดถอยที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีตัวประมาณ M และวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และกรณีที่ค่าผิดปกติที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงมากขึ้น (ความแปรปรวนของ ε ที่เกิดขึ้น ณ ตำแหน่งที่มีค่าของตัวแปรอิสระผิดปกติ มีค่ามากขึ้น) วิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีค่า MSE ต่ำกว่าวิธีตัวประมาณ BI เมื่อใช้เกณฑ์ความแกร่งของ Huber เนื่องจากเกณฑ์ความแกร่งของ Tukey มีความแกร่งต่อค่าผิดปกติที่รุนแรง

เมื่อพิจารณาค่า MSE ของตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของแต่ละตัวในกรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในกรณีต่าง ๆ พบว่า

กรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในตัวแปรตาม จะทำให้ค่า MSE ของตัวประมาณสัมประสิทธิ์การถดถอยของทุกตัวมีค่าเพิ่มขึ้นด้วยอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน

กรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระ จะทำให้ค่า MSE ของตัวประมาณสัมประสิทธิ์การถดถอยของทุกตัวมีค่าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะค่า MSE ของตัวประมาณสัมประสิทธิ์

การถดถอยของตัวแปรอิสระที่มีค่าผิดปกติจะมีเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นที่สูงกว่าค่า MSE ของตัวประมาณสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวอื่น

กรณีที่ข้อมูลมีค่าผิดปกติในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม จะทำให้ค่า MSE ของตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมีค่าเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในสมการถดถอยเชิงเส้นพหุ เมื่อข้อมูลมีค่าผิดปกติ และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยนอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็น 2 ด้าน คือ

1. **ด้านการนำไปใช้ประโยชน์**

ในทางปฏิบัติของการวิเคราะห์การถดถอย เมื่อผู้วิเคราะห์ได้รับข้อมูลของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ขั้นแรกควรทำการตรวจสอบว่า ข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวมีค่าผิดปกติหรือไม่ ซึ่งอาจใช้วิธีการเขียนกราฟแบบ กล่อง (Box Plot) หรือพิจารณาค่า z-scores (ศึกษารายละเอียดได้จาก Statistics for Business and Economics. 5th ed., David R. Anderson, Dennis J. Sweeney and Thomas A. Williams., 1993) เป็นต้น

ถ้าผลของการตรวจสอบพบว่า มีค่าผิดปกติและผู้วิเคราะห์ทราบว่ามีสาเหตุมาจากความผิดพลาดของการวัด เช่น การบันทึกข้อมูลผิดพลาด ก็ควรจะทำการแก้ไขโดยอาจใช้วิธีตัดค่าผิดปกติออกไป เมื่อข้อมูลมีจำนวนมาก แต่ถ้าข้อมูลมีจำนวนไม่มาก อาจใช้วิธีการปรับแก้ค่านั้นตามความเหมาะสมก่อนที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป แต่ถ้าไม่ทราบถึงสาเหตุของการเกิดค่าผิดปกติ ผู้วิเคราะห์ไม่ควรที่จะตัดค่าผิดปกติออกทันที เนื่องจากค่าผิดปกติอาจให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการหาสมการถดถอยที่เหมาะสม

ถ้าผู้วิเคราะห์ต้องการนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น วิธีแก้ไข คือ อาจใช้วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่มีความแกร่ง ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะใช้หลักการลดอิทธิพลของค่าสังเกตที่มีค่าผิดปกติลง โดยสร้างสมการถดถอยสำหรับข้อมูลส่วนใหญ่ พร้อมกับทำการตรวจสอบข้อมูลที่ผิดปกติโดยใช้สมการถดถอยที่สร้างเป็นเกณฑ์ และในที่นี้ขอแนะนำวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อข้อมูลมีค่าผิดปกติในกรณีต่าง ๆ ต่อไปนี้

ข้อมูลของตัวแปรอิสระ	ข้อมูลของตัวแปรตาม	
	ปกติ	ผิดปกติ
ปกติ	วิธี OLS	วิธีตัวประมาณ M
ผิดปกติ	วิธีตัวประมาณ BI	วิธีตัวประมาณ M และ/ หรือ BI

ถ้าค่าผิดปกติของตัวแปรตามมีความรุนแรง ก็ควรเลือกใช้เกณฑ์ความแกร่งที่มีรูปแบบของฟังก์ชัน ψ เป็นแบบ redesending เช่น เกณฑ์ความแกร่งของ Tukey เป็นต้น นอกจากวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เสนอ ผู้วิเคราะห์อาจใช้วิธีการแปลงข้อมูล (Data Transformation) เช่น การใส่ลอกการิทึม (Logarithmic) หรือใส่รากที่สอง (Square Root) เป็นต้น

2. ด้านการศึกษาวิจัย

2.1 ควรศึกษาการประมาณค่าพารามิเตอร์ (สัมประสิทธิ์การถดถอย) ในสมการถดถอยเชิงเส้นพหุเมื่อข้อมูลมีค่าผิดปกติ ด้วยวิธีการอื่น เช่น วิธีกำลังสองของมัธยฐานน้อยที่สุด (The Least Median of Squares Estimator) และวิธีตัวประมาณ Bounded-Influence ของ Koenker-Bassett และของ Welsh เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาอำนาจการทดสอบของตัวสถิติที่มีพื้นฐานจากวิธีตัวประมาณ M และวิธีตัวประมาณ Bounded-Influence ในการทดสอบสมมุติฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย เมื่อข้อมูลมีค่าผิดปกติ